

Hraboše likvidujú úrodu

Približne 30 až 40 poľnohospodárskych podnikov v trnavskom kraji v tomto roku bojuje s premnoženým škodcom, hrabošom poľným. Mierna zima mu veľmi prospela a dnes sa tisíce hrabošov „teší“ z potravy nachádzajúcej sa na trnavskej tabuli.

Poškodení poľnohospodári rátajú predbežné škody a snažia sa upriamiť pozornosť na vypuklý problém. Aj preto sa 7. júna stretli na poliach v oblasti Dolného Lopašova spolu s médiami, kde na tlačovom brífingu priamo v obžratých porastoch obilia diskutovali o dôsledkoch a možných riešeniach.

Kalamita hrabošov

Vyčíslovať škody je dnes ešte predčasné. Isté však je, že na Trnavsku hovoria o kalamite hrabošov. Niektorí poľnohospodári už museli zaorať stovky hektárov zničenej pšenice. Myš požiera aj porasty kukurice, cukrovej repy, úspešne prezimovať sa mu podarilo v porastoch repky.

Branislav Hečko, samostatne hospodáriaci roľník, člen Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v Trnave, hovorí, že z viac ako 100 ha porastov je skoro polovička poškodená: *„Myši sme trovili podľa platnej legislatívy. Porasty máme dnes odseknuté, behom 2-3 týždňov ich dokázal škodca zlikvidovať. Nemáme prostriedok na účinný boj. Strata je na poškodenej ploche jačmeňa a pšenice 80-90%“*, dodáva B. Hečko.

predseda RPPK Trnava Oliver Šiatkovský

Kalamitný výskyt hraboša bol na trnavskej tabuli aj pred 5 rokmi. Podľa predsedu RPPK Trnava Olivera Šiatkovského môžeme za jeho masívnym výskytom v určitých periódach vidieť aj skladbu pestovaných plodín. *„Pestujú sa tu obrovské lány repky, keďže je veľmi dobre speňažiteľná, ktoré hrabošovi vyhovujú, kde má útočisko. Pokiaľ je už repka vo vysokom štádiu rastu, tak sa presúva do obilnín, kde robí obrovské škody. Zasiiahnuté sú tisícky hektárov, rovnaký problém už majú aj v ďalších okresoch, napríklad levickom“,* naznačuje posun v teritóriu Oliver Šiatkovský.

Pomôže plošná aplikácia stutoxom

V súčasnosti je na boj s hlodavcom povolený prípravok stutox, ktorý sa musí ručne aplikovať do nory. Na čas a ľudskú silu náročný spôsob aplikácie. V tomto roku bol jeho účinok znížený aj daždivým májom, keďže stutox navlhol.

Polnohospodári chcú dosiahnuť, aby rezortné ministerstvo a kontrolné orgány povolili celoplošnú aplikáciu stutoxu. Výrazne napomôcť môže aj veľký monitoring, ktorým si poľnohospodári odsledujú vývoj populácie a odborníci naznačia rizikové obdobia možného premnoženia. Obdobný výskum od roku 2015 robí Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre v spolupráci práve s RPPK Trnava. Výsledky už vlani na jeseň naznačovali premnoženie, ktoré sa na jar aj potvrdilo.

riaditeľ RPPK Trnava Jozef Šumichrast

„Bude mimoriadne dôležité zapojiť do neho aj ministerstvo pôdohospodárstva. Monitoring musí byť totiž systematický, v oveľa väčšom rozsahu, čo už vyžaduje viac peňazí, ale pre poľnohospodárov by to bol veľký prínos. Aj do budúcnosti môžeme totiž očakávať, že obdobia premnoženia populácie hraboša sa budú opakovať“, zdôraznil pred médiami riaditeľ RPPK Trnava Jozef Šumichrast.

Chcú väčší monitoring

Hraboš poľný patrí do prírody, úlohou človeka je udržať populáciu v únosnej miere. Gradačné cykly škodcu sa opakujú každých 5 rokov. Ovpływujú ich aj rôzne agrotechnické zásahy, ktoré môžu aj znížiť početnosť hraboša. Rovnako priebeh počasia, najmä zimy.

Odborníci hovoria o kalamitnom stave, ak žije na jednom hektári minimálne 3000 jedincov. Hraboš zožerie ročne viac ako 2 kg obilia a 8 kg zeleného krmiva.

prof. Ivan Baláž, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

„Už mesačné samice sa môžu zapojiť do reprodukčnej aktivity. Počas roka má jedna samica 4-5 vrhov, v jednom vrhu môže byť od 2-10 jedincov. Populácia rastie geometrickým radom, najmä keď je premnožená“, približuje novinárom škodcu profesor Ivan Baláž z Katedry ekológie a environmentalistiky Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Pomôcť môže aj väčšia populácia dravcov

Okrem zásahu chemickou cestou je východiskom zo situácie aj biologická ochrana prostredníctvom dravcov. Filip Tulis z Katedry ekológie a environmentalistiky Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre dodáva, že chemizácia stutoxom je už riešenie daného problému. Predchádzaním je biologická ochrana, využívanie predačnej schopnosti dravcov: *"Na Trnavsku sme inštalovali 20 búdok, všetky sú obsadené sokolom myšiarom, ktorý je špecialista na hraboše. Len jeden pár zožerie tisíc hrabošov a k tomu uloví ďalšie, ktorými krmia mláďatá."*

Poškodení poľnohospodári budú teraz zvažovať ďalšie kroky, aby sa medializácia problému skončila jeho úspešným vyriešením.